

TEATR LALEK „PLECIUGA”

zaprasza widzów:

- **na przedstawienia dla dzieci, młodzieży i dorosłych;**
- **do lektury gazetki teatralnej „Gabit”;**
- **na lekcje teatralne**
- W trakcie 45 minutowego spotkania z aktorem po spektaklu można zapoznać się z niektórymi tajnikami jego pracy na scenie, zajrzeć w teatralne kulisy, zdobyć podstawową wiedzę o technikach lalkowych.
- **na warsztaty teatralne dla grup zorganizowanych**
 - Jeżeli chcecie poznać magiczny świat teatru, odkryć tajemnice warsztatu scenicznego, nauczyć się pracy z głosem i ciałem, zdobyć praktyczne umiejętności tworzenia lalek i elementów scenografii, zapraszamy.
 - Zainteresowanych nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych prosimy o kontakt telefoniczny (91/44 55 114) lub mailowy(educacja@pleciuga.pl) z Magdaleną Bogusławską.
- **na warsztaty teatralne dla nauczycieli.**

Zeszyty metodyczne dostępne są w Biurze Obsługi Widzów

www.pleciuga.pl
Teatr Lalek „Pleciuga”
pl. Teatralny 1
71- 405 Szczecin
tel./fax.: 91/ 433 58 04
91/44 55 114

KOCHAM TEATR

SCENARIUSZE ZAJĘĆ

ZESZYT 39

APRIL DE ANGELIS

STWORZENIA

SCENICZNE

Szczecin
2013

Skład i opracowanie: Paweł Wójcik

Wydawca:
TEATR LALEK „PLECIUGA”
Pl. Teatralny 1
71-405 Szczecin
tel.: 91/44 55 100

Opieka merytoryczna - doradcy metodyczni Zachodniopomorskiego Centrum

Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie

www.zcdn.edu.pl

występuje w zadaniach wydawnictwa Operon, a na maturze pisemnej pojawił się już kilka lat temu fragment z *Chłopów* W. S. Reymonta o starym Bylicy, ojcu Hanki – żony Antka Boryny). Dlatego na przykładzie takiego tematu maturalnego: „*Obraz starości w literaturze. Omów temat, przywołując teksty z wybranych epok*” omówiłabym zasady sporządzenia bibliografii podmiotowej i przedmiotowej, a także formułowanie tezy; 2. Następnie przeszłabym do wspólnej z uczniami analizy wybranych tekstów literackich (dwa wiersze M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, fragment *Granicy* Z. Nałkowskiej i wybrane sceny z przedstawienia *Stworzenia sceniczne*). Zaplanowane pytania: opisz wygląd starych/starzejących się kobiet w analizowanych tekstach (co się zmienia w ich ciałach, a co w psychice, do jakich środowisk należą bohaterki, jakie zawody wykonują, czy na ich sytuację ma wpływ epoka, w której przyszło im żyć, relacje z mężczyznami, stopień zależności od nich); 3. Efektem końcowym takiej lekcji (dwóch lekcji) powinna być sporządzona przykładowa bibliografia maturalna oraz ramowy plan wypowiedzi (ze szczególnym uwzględnieniem tezy oraz rozwinięcia w punktach). Na koniec wspólnie z uczniami sformułowałabym wnioski (przynajmniej trzy) do postawionej tezy.

Można wcześniej poprosić uczniów, przed lekcją (w formie zadania domowego) o przeczytanie artykułu Łukasza Łotockiego pt. *Barwy jesieni życia. O społeczno-kulturowym obrazie starości* (Uniwersytet Warszawski, Instytut Polityki Społecznej – artykuł do pobrania w internecie, na stronie: <http://recesja.icm.edu.pl/ips/problemyps/pps17/PPS17-Lotocki.pdf>). Na podstawie tego artykułu uczniowie są poproszeni o sformułowanie zagadnień/punktów do wstępu do wspólnie przygotowywanej z nauczycielem „roboczej (przykładowej)” prezentacji. Dzięki tej publikacji maturzyści stykają się niezbyt długim artykułem naukowym opublikowanym w internecie (czternastostronicowy artykuł zawiera bibliografię, która może także przydać się maturzystom). Korzyść z takiej pracy – niewątpliwa: zróżnicowane źródła (teksty literackie – wiersze, proza; przedstawienie i program do niego; artykuł naukowy), a także omówienie wymaganych podczas prezentacji ustnej komponentów na konkretnym materiale – różnych tekstach kultury wysokiej i niskiej, utworach literackich i teatralnych, a także malarskich i fotograficznych.

Anna Kondracka-Zielińska

I LO w Szczecinie

Szczecin, 2013

APRIL DE ANGELIS

STWORZENIA

SCENICZNE

- obraz: Hans Grien Baldung, *Trzy etapy życia ludzkiego i śmierć*.

3. **Czas trwania:** 1 godzina woku (2 godziny języka polskiego).
4. **Formy pracy:** praca w grupach.
5. **Metody pracy:** praca z tekstem (literackim, artykułem prasowym, portalem plotkarskim, tekstem naukowym), pytań/odpowiedzi, dyskusja, stawianie tezy/formułowanie argumentów i wniosków, opis/analiza dzieła plastycznego (zdjęć w czasopiśmie).
6. Przebieg lekcji:

Propozycja lekcji wiedzy o kulturze: 1. Jako wstęp metodą pyt./odp. staram się dowiedzieć od uczniów, o czym właściwie była obejrzana sztuka (dobrze, by zapoznali się po sztuce albo przed nią z programem, z którego wynika, że mamy do czynienia z historią autentycznych postaci i historią teatru – obsadzanie kobiet w rolach teatralnych, zamiast wcześniejszych mężczyzn), spodziewane odpowiedzi: o starzejących się aktorkach, ich sposobie prowadzenia się, metodach zdobywania roli i zrobienia kariery, niewdzięcznym losie artystek; 2. Następnie proszę, by uczniowie zastanowili się, dlaczego w mediach i kolorowych czasopismach panuje kult młodości, starość bywa pomijana lub przedstawiana jako „druga młodość” (po krótkiej rozmowie – lektura wspomnianych artykułów z kolorowych czasopism). Przykładowe pytania do tekstów: czy osoby znane starzeją się inaczej niż nieznane? Co różni ich „starość” od starości ludzi widzianych na ulicach czy w komunikacji miejskiej? 3. Analiza zdjęć w wymienionych czasopismach (opis wyglądu bohaterek, jakie elementy wyglądu podkreślono, kiedy wyglądały lepiej – kiedyś czy obecnie – z czego wynikają różnice, po co retusz - Photoshop); 4. Opis i analiza obrazu Hansa Griena Baldunga, porównanie obrazu i zdjęć z czasopism (sposób przedstawienia kobiety, jakie etapy życia zostały uwidocznione, związek przedstawienia z epoką – światopoglądem danego okresu); 5. Próba odpowiedzi na pytanie: czy kobieta starzej się inaczej niż mężczyzna? Z czego mogą wynikać różnice w pokazywaniu starości w odniesieniu do obu płci? 6. Sformułowanie wniosków podsumowujących całość lekcji; 7. Zadanie domowe: Wyszukaj te reklamy w mediach (najlepiej TV lub kolorowe czasopisma), na których uwidoczniono osoby młode i te, na których zaprezentowano osoby starsze. Jakie produkty zareklamowano za pomocą młodego aktora, a jakie za pomocą starszego? Do jakiego odbiorcy zostały skierowane? Z czego wynika Twoje przekonanie? Uzasadnij, podaj przykłady.

Propozycja lekcji języka polskiego: 1. We wstępie do lekcji chciałabym wykazać (przypomnieć), że można ten temat spotkać na maturze (fragment z *Granicy*

Spis treści:

WSTĘP	4
„Życie to nie teatr”?	5
Nieustanna walka „stworzeń scenicznych”	8
Poruszająca historia pierwszych feministek na podstawie sztuki „Stworzenia sceniczne”	11
Wiedzieć, kiedy ze sceny zejść... Starość kobiety w tekstach kultury. Propozycje metodyczne z języka polskiego i wiedzy o kulturze.....	16

WSTĘP

Oto teatr?

Oto teatr. Teatr widziany z przodu i z tyłu. Scena i kulisy. Jakże pięknie błyszczą stroje aktorskie. Jak smutno wygląda rzeczywistość za kulisami. Sceniczne stroje służą tylko w teatrze, na ich noszenie poza teatrem trzeba uzyskiwać zgodę. A przecież wszyscy są przekonani, że aktor poza sceną wygląda tak, jak na niej. Za to bieliznę do przedstawienia aktor musie mieć własną i to nie byle jaką – dyrektor sprawdzi.

Oto przełom w historii teatru. Kobiety wchodzą na scenę. Głównym wejściem. Fetowane i wielbione, choć niekoniecznie dla swego talentu aktorskiego. Wykorzystane bywają łzone i poniżane i też niekoniecznie dla braku tego talentu. O udział w zyskach ze spektaklu też muszą walczyć, bo równość na scenie nie oznacza równości za kulisami. Wyniesione na wyżyny i strącone na dno jednocześnie.

Oto kobiety. Wreszcie doczekały swojej szansy. Już nie mężczyźni grają role kobiet, ale one same mogą mówić własnym głosem. Mówić od siebie i o sobie. Mogą – dopóki są atrakcyjne, czyli młode. Potem nikt nie chce ich oglądać. Teatr zna wiele ról dla dojrzałych mężczyzn i bardzo mało ról dla starszych pań. Dość wcześnie muszą zejść ze sceny, z którą zdążyły się utożsamić.

Oto sukces. Kariera kosztem pracy, wyrzeczeń, kariera będąca dziełem przypadku, kariera przedwcześnie zakończona. Zawsze okupiona utratą jakiejś istotnej wartości: rodziny, honoru, niezależności.

Oto przedstawienie *Stworzenia teatralne*. Dotyka i to dość intensywnie wszystkich przedstawionych powyżej problemów. W masce teatru elżbietańskiego mówi o sprawach dotyczących nas wszystkich także i dzisiaj. Spektakl stwarza okazję do refleksji nad tym, co nadal nas dręczy i męczy, choć pozornie wydaje się, że wiele problemów przeszło do historii, a współczesność daje nam szansę na ich pominięcie. Pozornie. Bo to sztuka o tym, że nic nie jest takie, jak wam się wydaje.

Nie tylko w teatrze.

Proponowane w tym zeszycie scenariusze lekcji tak właśnie wykorzystują wizytę w teatrze – do rozmowy o rzeczywistości pozateatralnej.

Oto teatrum mundi.

Anna Szuflińska

- „VIVA” 2013, nr 17 (okładka z Hanną Lis oraz zapowiedź artykułu o zwolnionej z TVP Katarzynie Dowbor pod tytułem: *O życiu po pięćdziesiątce, chorobach, dzieciach i mężczyznach....*, cytata zapowiadający tekst brzmi: *Mam 54 lata i wszystko przede mną*).
- Teksty wierszy: M. Pawlikowska-Jasnorzewska, *Starość*:

Leszczyna się stroi w fioletową morę,

a lipa w atlas zielony najgładszy...

Ja się już nie przebiorę,

na mnie nikt nie patrzy.

Bywają dziwacy,

k którzy z pokrzyw i mleczów składają bukiety,

lecz gdzież są tacy,

k którzy by całowali włosy starej kobiety?

Jestem sama,

Babcia mi na imię –

czuję się jako czarna plama

na tęczowym świecie kilimie...

- M. Pawlikowska-Jasnorzewska, *Kurze łapki*:

I już kurze łapki na skroni?

Ach, czas jak gdacząca kura

o zabłoconych pazurach

przebiegł po białych płatkach okwitłej jabłoni!

- Z. Nałkowska, *Granica*: opis imienin Cecylii Kolichowskiej i odwiedzających ją znajomych;

Wiedzieć, kiedy ze sceny zejść... Starość kobiety w tekstach kultury. Propozycje metodyczne z języka polskiego i wiedzy o kulturze.

1. Wstęp.

Sztuka April de Angelis pt. *Stworzenia sceniczne*, na deskach „Pleciugi” w reż. Pawła Aignera, porusza wiele tematów – w tym kwestię starzenia się. Co ciekawe, jest to akurat starość kobiety – aktorki, bo mężczyzna (nawet aktor, piosenkarz czy prezenter) starzeje się jednak inaczej. Ponieważ we współczesnej kulturze popularnej (masowej) panuje kult młodości, urody i witalności, chciałabym zwrócić uwagę moich uczniów na kwestię starości. Stykają się z nią w rodzinnych domach, na ulicach, w środkach komunikacji miejskiej, a także.... przy niektórych lekturach.

Ze starością spotykają się, będąc jeszcze młodymi ludźmi, ale sami „za chwilę” też będą starzy... Może dlatego właśnie warto uczulić na to, jakże uniwersalne, zagadnienie egzystencjalne. W końcu wszyscy się starzejemy i albo już jesteśmy „dojrzały, nie pierwszej młodości”, albo za chwilę takimi będziemy. Zgodnie z informacjami przekazywanymi przez media, współcześnie istotnym problemem państw kapitalistycznych staje się właśnie starzenie społeczeństwa: rodzi się mniej dzieci, starsze pokolenia dłużej cieszą się życiem i zdrowiem. Od starości nie da się uciec, trzeba się z nią oswoić, a nawet do niej przygotować.

Moja poniższa propozycja metodyczna dotyczy lekcji wiedzy o kulturze i lekcji języka polskiego, chociaż temat – być może z większym powodzeniem – można zrealizować na zajęciach etyki czy godziny wychowawczej.

2. Materiały dydaktyczne: program do przedstawienia *Stworzenia sceniczne*, wycinki z kolorowych czasopism plotkarskich – retuszowane zdjęcia, wywiady z wybranymi celebrytkami (np.: „VIVA”, „Flesz”, „Party”):

- „Party” 2013, nr 18 (okładka z Hanną Lis – informacja o Agacie Młynarskiej – zdjęcia dzisiejsze i sprzed siedmiu lat, „zmiana pracy i siebie”, w środku artykuł pt. *Druga młodość* o prezenterce, która w wieku 48 lat zaczyna w swojej pracy „wszystko od nowa”);

„Życie to nie teatr”?

Scenariusz lekcji języka polskiego dla dowolnej klasy gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej.

Propozycja dotyczy lekcji, która odbywa się po obejrzeniu przez uczniów przedstawiania *Stworzenia sceniczne* i ma na celu skłonienie do refleksji nad istotą i granicami języka, w tym także wolności wypowiedzi.

Cele – uczeń po lekcji:

- wyraża opinię o spektaklu
- wskazuje zasady funkcjonowania teatru elżbietańskiego
- redaguje samodzielnie notatkę
- formułuje refleksję dotyczącą funkcjonowania języka

Formy i metody pracy:

- praca z tekstem
- drama
- dyskusja
- praca indywidualna
- praca w parach

Materiały i pomoce dydaktyczne:

- spektakl *Stworzenia sceniczne*
- program spektaklu *Stworzenia sceniczne*
- opcjonalnie: przyniesione przez uczniów rekwizyty i elementy ubrania jako kostiumy sceniczne

Czas pracy:

- 90 minut

Tok lekcji:

Temat: „Życie to nie teatr”?

1. Nauczyciel pyta uczniów o ich wrażenia po spektaklu. Rozmowa jest początkowo spontaniczna, potem nauczyciel ukierunkowuje ją na to, co uczniom w spektaklu wydało się ważne, co chcą lub powinni zapamiętać. Te wypowiedzi uczniowskie warto zanotować.
2. Nauczyciel rozdaje uczniom dobranym w pary lub trzyosobowe zespoły kartki z tytułami etiud aktorskich, np. „W sklepie”, „U lekarza”, „Na przystanku”, „Okno w okno z nauczycielem”, „Posłuchaj mnie, mamo, posłuchaj mnie, tato” itp. Zadaniem uczniów jest wymyślenie trwającej 1-2 minuty scenki, szczególnie ważne dla toku lekcji jest zapisanie dialogów, choćby później miały być modyfikowane. Jeśli lekcja i zabawa w teatr zostały zapowiedziane, uczniowie mogą do swoich scenek wykorzystać elementy kostiumów i rekwizyty. (To zwykle sprawia uczniom wiele frajdy, ale też znacznie wydłuża lekcję).
3. Po przedstawieniu scenek uczniowie opowiadają, jak się czuli w swoich rolach, co ich uskrzydlało, a co peszyło.
4. Nauczyciel dokonuje teraz zmian w obsadzie scenek: na przykład uczeń grający córkę/syną w scenie z rodzicami zostaje teraz „przeniesiony” do sklepu lub do lekarza; znajduje się w nowej sytuacji, ale pozostaje w „starej” roli, wypowiada te fragmenty dialogu, które przygotował do scenki wcześniejszej. Kilka takich „pomieszanych” scenek należy przedstawić klasie, jeśli czas pozwoli – wszystkie.
5. Uczniowie porównują swoje doświadczenie z jednej i drugiej scenki. Powstaje dyskusja o tym, co się wydarzyło. Nauczyciel wskazuje na użycie wyrazów „aktor”, „scena”, „rola” do określenia elementów rzeczywistości pozascenicznej. Uczniowie powinni na własnej skórze przekonać się o słuszności Szekspirowskiego „Świat jest teatrem...”.
6. Ostatnia część dyskusji dotyczy tego, co możemy powiedzieć. „Myślisz, że możesz powiedzieć wszystko, co chcesz?” – mówi w jednej z ostatnich scen jedna z bohaterek do drugiej. No właśnie – jakie są granice naszego mówienia? co je wyznacza? Na ile nas krępują? Uczniowie dyskutują na

Wnioski: czym jest wolność? Czy jest możliwa? Jakie są jej granice?

.....

.....

.....

.....

6. Zadanie domowe (5 minut)

1. Odpowiedz na pytania uzasadniając swoją wypowiedź.
 - Czy przesłanie sztuki ma charakter pozytywny negatywny?
 - Czy mogą uznać przedstawienie za uniwersalne?
2. Rola kobiet we współczesnym świecie – rozprawka.

Scenariusz lekcji j. polskiego – klasa III gimnazjum

opracowała: Anna Pawłowska

Rebecca Marshall (Edyta Niewińska – Van der Moeren)

Nell Gwyn (Paulina Lenart)

4. **Prezentacja bohaterek przez liderów grup** (15 minut)

Uczniowie dokonują prezentacji pracy swoich grup, pozostali zapisują brakujące informacje dotyczące bohaterek.

5. **Podsumowanie** – pogadanka z elementami dyskusji (20 minut)

- Czy bohaterki posiadają cechy wspólne? Jakie?
- Czy kobiety osiągnęły swoje cele?
- Czy były szczęśliwe?
- Zdobyły pełną niezależność? Jeśli tak, to kiedy? Co na nią wpłynęło?

Zapisywanie uwag uczniów na tablicy w formie metaplanu:

Kobiety wolne	DOLL, ELISABETH, MARY, REBECCA, NELL	Kobiety zniewolone:
- prawdziwa wolność jest tożsama z niezależnością - zdobyły niezależność, gdy niczego już nie posiadały, straciły popularność - wolność wypowiedzenia myśli (ale czy ma to sens, skoro i tak nikt już ich nie słucha?)		- kobieta jako marionetka w rękach mężczyzny - kobieta jako zwierzę- porównanie do niedźwiedzia (traktowanie niedźwiedzi przez treserów jest paralelne do traktowania aktorek przez mężczyzn) -wyzwolenie może być tragiczne w skutkach - zniewolone poprzez własne pragnienia, ambicje

ten temat, pomaga im w tym eksperyment , w którym przed chwilą wzięli udział. Dyskusja jest istotna sama w sobie, wnioski mogą, ale wcale nie muszą się pojawić.

7. Na zakończenie lekcji nauczyciel wskazuje, że wykorzystanie w końcowej scenie rastra oraz grafika okładki programu powodują, że bohaterki postrzegamy, jakby znajdowały się w klatce, zupełnie jak te niedźwiedzie, stworzenia sceniczne. Czy to nie język zarówno ten sceniczny, jaki ten rzeczywisty tam je zamknął?
8. Ostatnie pytanie może stać się podstawą pracy domowej, ale jej kształt zależy od oczekiwań nauczyciela i możliwości klasy.

***Anna Szuflińska nauczyciel języka polskiego
w Gimnazjum nr 7 im. Sybiraków w Szczecinie***

Nieustanna walka „stworzeń scenicznych”

Cele:

- Rozpoznawanie i wartościowanie postaw
- Kształtowanie systemu wartości
- Dostrzeganie, definiowanie i rozwiązywanie problemów
- Przestrzeganie zasad dyskusji
- Wyszukiwanie i formułowanie argumentów

Formy i metody pracy:

- Praca w grupach
- Praca ze słownikami
- Burza mózgów
- Dyskusja

Materiały i pomoce:

- Słownik języka polskiego, słownik synonimów

Czas trwania zajęć:

- 45minut

Przebieg lekcji:

1. Uczniowie dzielą się swoimi spostrzeżeniami, wrażeniami ze spektaklu. Dowiadują się, że jest to sztuka o losach pięciu kobiet w XVII-wiecznej Anglii, autentycznych postaci, które jako pierwsze mogły zgodnie z ówczesnym prawem występować na scenie (wcześniej było to zarezerwowane wyłącznie dla mężczyzn).

Początki feminizmu - wykład:

Zalążki myśli feministycznej można znaleźć niemal w każdej epoce. Jednak po raz pierwszy została sformułowana w XVIII wieku w czasach Rewolucji Francuskiej, kiedy na wzór Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela powstała Deklaracja Praw Kobiety i Obywatelki. Wydała ją Olimpia de Gouges, jednak za swoje poglądy zginęła na szafocie. Rok po niej Mary Wollstonecraft wydała „Wołania o prawa kobiety”, w której postulowała równość polityczną i dostępność do edukacji. Najważniejszy w ruchu emancypacyjnym kobiet jest jednak wiek XIX, w którym angielskie i amerykańskie sufrażystki (od łac. suffragium – głos wyborczy) zaczęły walczyć o prawo do głosowania w wyborach, domagały się reformy prawa rodzinnego oraz polepszenia warunków ekonomicznych kobiet. Na początku XX wieku powstała organizacja Women's Social and Political Union, których członkinie nazywano właśnie sufrażystkami. Walczyły o możliwość studiowania na uczelniach, prowadzenia badań naukowych. Dzięki tym ruchom – w 1903 r. Maria Skłodowska, jako pierwsza kobieta, zostaje wykładowcą na Sorbonie. W połowie XX wieku feministki walczyły głównie o równouprawnienie na rynku pracy, prawo do aborcji, poruszały kwestie kobiecej seksualności.

- Czy dziś określenie „feministka” ma znaczenie pozytywne czy negatywne?
- Jak sądzicie, z czego wynika jego pejoratywność?
- Czy bohaterki sztuki „Stworzenia sceniczne” możemy nazwać feministkami, emancypantkami? Dlaczego?

3. Charakterystyka bohaterek – praca w grupach (15 minut)

Uczniowie podzieleni są na 5 grup (4 – 5-osobowych). Każda z nich charakteryzuje wyznaczoną przez nauczyciela bohaterkę według wytycznych:

pochodzenie, wartości, cele, motywy działań, osiągnięcia, ocena

Doll Common (Grażyna Nieciecka – Puchalik)

Elisabeth Farley (Katarzyna Klimek)

Mary Betterton (Danuta Kamińska)

2. **Feminizm** – pogadanka, wyjaśnienie terminu, wykład (15 minut)

- Z czym kojarzy się Wam feminizm?
- Które z kobiet (postaci literackich, historycznych i współczesnych) moglibyście nazwać feministkami? Dlaczego?

Wyjaśnienie terminu feminizm oraz pojęć z nim związanych:

Przyczyny:	Feminizm	Skutki:
-	(od łac. femina- kobieta)	-
-	ideologia, ruch społeczny, związany	-
-	z równouprawnieniem kobiet	-
-	Cele:	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-

emancypacja

FEMINIZM

sufrażystki

gender

Wyjaśnienie z pomocą Słownika języka polskiego oraz Słownika wyrazów obcych

2. Jedno z pierwszych zdań, które pada na scenie brzmi: *Kiedyś odbywały się tu walki niedźwiedzi*. Teraz nie ma niedźwiedzi, pojawiają się aktorki, ale jak są nazywane?- stworzeniami scenicznymi na podobieństwo występujących w teatrze zwierząt. Jakie miejsce w czasach rzymskich nazywano teatrem?- tam, gdzie urządzano popisy zwierząt.
3. Uczniowie odnajdują w słowniku synonimy słowa *stworzenie* – *istota, osobnik, kreatura, stwór, twór, organizm, człowiek, zwierzę*:
4. Co muszą zrobić bohaterki spektaklu, aby ze *stworzeń scenicznych* stać się aktorkami, artystkami?- stoczyć walkę.
5. Zapisanie tematu lekcji.
6. O co walczą bohaterki sztuki? - burza mózgów. Na tablicy powinny pojawić się propozycje: wolność, szczęście, godność, niezależność, pozycja, marzenia, prawo występowania na scenie, równość, godne życie;
7. Uczniowie pracują w grupach. Na arkuszach szarego papieru zapisują blaski i cienie życia *stworzeń scenicznych*. Pytania pomocnicze – Co zyskują? (sławę, niezależność, pieniądze, pozycję itp.) , Co tracą? (miłość, dziecko, dobrą opinię, godność, pracę itp.) , Na co są narażone? (poniżenie, zranienie, odrzucenie, upokorzenie), Jakie relacje panują w tym dość hermetycznym środowisku? (rywalizacja, zazdrość, bezwzględność, praca ponad siły, twarde reguły, walka o pozycję, wypieranie starszych aktorek przez młodsze, itp.)
8. Przed jakimi wyborami stoją te kobiety? Czy dziś jest podobnie? – dyskusja na temat: Kariera czy miłość (rodzina)? Przed jakimi wyborami stają współczesne kobiety - aktorki.
9. Podsumowanie – Co łączy wszystkie bohaterki spektaklu? - miłość do teatru. Uczniowie układają po jednym zdaniu ze słowem *teatr* na temat każdej z postaci.

Przykłady:

- Doll Commonn jest w teatrze garderobianą.
- Pani Farley łąduje w ryszotku przed teatrem.
- Nel Gwyn rezygnuje z teatru, aby być z królem.
- Pani Marshall ucieka z teatru, bo grozi jej stos.

- Pani Betterton kocha teatr, ale musi ustąpić miejsca młodszym.

10. Praca domowa.

Do jakich przemyśleń na temat życia *stworzeń* scenicznych skłania Cię grafika widniejąca na okładce programu do spektaklu w reżyserii Pawła Aignera?

Iza Szczepańska - nauczyciel Gimnazjum nr 5 w Szczecinie

Lekcja języka polskiego dla uczniów III klasy gimnazjum

Poruszająca historia pierwszych feministek na podstawie sztuki „Stworzenia sceniczne”

Czas: 90 minut

Cele:

Uczeń:

4. rozumie i wyjaśnia pojęcia: feminizm, emancypacja, sufrażystki, gender
5. podaje przyczyny, skutki i cele ruchu feministycznego
6. wymienia kobiety, które uznaje za feministki, wyjaśniając swój wybór oraz wskazując ich zasługi
7. charakteryzuje bohaterki sztuki „Stworzenia sceniczne”, analizując ich zachowanie, wartości, motywy działań
8. dokonuje oceny bohaterek, uzasadniając swoje zdanie
9. wypowiada się na temat uniwersalności przedstawienia oraz roli kobiety we współczesnym świecie
10. redaguje wypowiedź w formie rozprawki

Formy pracy: praca indywidualna uczniów, całej klasy oraz praca w grupach

Środki dydaktyczne: słownik j. polskiego, słownik wyrazów obcych

Metody: pogadanka, wykład, mapa mentalna, dyskusja, metaplan

1. Czynności wstępne (10 minut)

- Sprawdzenie obecności
- Sprawdzenie zadania domowego
- Zapisanie tematu lekcji na tablicy